

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ludvíka Davida, soudkyně zpravodajky Kateřiny Šimáčkové a soudce Davida Uhlíře o ústavní stížnosti stěžovatele **V. V. V.**, státního příslušníka Vietnamské socialistické republiky, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 8, Brno, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 2014 č. j. 3 Tdo 467/2014-35, usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 4. 2013 č. j. 2 To 39/2013-1092 a rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2013 č. j. 52 T 4/2012-956, za účasti Nejvyššího soudu, Vrchního soudu v Olomouci a Krajského soudu v Brně jako účastníků řízení a Nejvyššího státního zastupitelství, Vrchního státního zastupitelství v Olomouci a Krajského státního zastupitelství v Brně jako vedlejších účastníků řízení, takto:

- I. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 2014 č. j. 3 Tdo 467/2014-35 byla porušena základní práva stěžovatele zaručená v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 ve spojení s čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.**
- II. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 2014 č. j. 3 Tdo 467/2014-35 se proto ruší.**
- III. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.**

Odůvodnění:

I.

1. Včas podanou ústavní stížností se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označených rozhodnutí obecných soudů, která byla vydána v trestním řízení vedeném proti němu. Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Brně byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 písm. c), odst. 3 písm. c), odst. 4 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) ve formě spolupachatelství a za to, spolu se sbíhající trestnou činností, z níž byl uznán vinným dřívějším rozsudkem Okresního soudu ve Znojmě, odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v délce 11,5 roku, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Dále mu byl uložen trest vyhoštění z území České republiky na dobu neurčitou a trest propadnutí věci. Napadeným usnesením, výrokem III., Vrchního soudu v Olomouci bylo stěžovatelovo odvolání zamítnuto jako nedůvodné; jeho dovolání pak napadeným usnesením Nejvyššího soudu bylo shledáno zjevně neopodstatněné. V rámci podaných opravných

prostředků stěžovatel brojil mimo jiné proti závěru soudů o jeho vině, který byl založen na svědeckých výpovědích učiněných v přípravném řízení po zahájení trestního stíhání a v hlavním líčení jen čtených a na výsledcích rekognice, která byla provedena ještě před zahájením trestního stíhání a nesplňovala požadavky § 104b zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. K tomu obecné soudy zdůraznily, že k výsledkům svědků došlo až po zahájení trestního stíhání a obhájci stěžovatele bylo umožněno se jich účastnit, byť tohoto svého práva nevyužil. V hlavním líčení pak tyto svědecké výpovědi coby výpovědi osob trvale žijících v zahraničí byly čteny v souladu s podmínkami stanovenými trestním řádem. Rovněž procesní podmínky pro provedení rekognic byly dodrženy, neboť tyto byly provedeny ještě před zahájením trestního stíhání orgány Rakouské republiky a podle rakouské právní úpravy. Byly přitom provedeny jako neodkladné a neopakovatelné úkony a protokoly o nich byly následně čteny v hlavním líčení v souladu s podmínkami stanovenými trestním řádem.

2. V ústavní stížnosti stěžovatel namítá, že byl jako pachatel trestné činnosti ztotožněn výlučně na základě rekognic provedených před zahájením trestního stíhání v rozporu s trestním řádem, aniž pak měl navíc možnost vyslechnout svědky k těmto rekognicím po zahájení trestního stíhání. Tím došlo ze strany obecných soudů k porušení čl. 90 Ústavy a čl. 7, čl. 10, čl. 32 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též jen „Listina“) a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též jen „Úmluva“). Konkrétně stěžovatel poukazuje na to, že rekognice byly rakouskými justičními orgány v rámci přeshraniční právní pomoci provedeny podle českého právního řádu, jak o to české orgány činné v trestním řízení požádaly, ovšem v rozporu s § 158a trestního řádu jim nebyl přítomen soudce coby garant spravedlivého procesu z pohledu budoucího obviněného, který při provádění tohoto úkonu z povahy věci nemá zajištěnu obhajobu. Přitom podle mezinárodních smluv o vzájemné pomoci v trestních věcech přítomnosti soudce při rekognicích nic nebránilo. Naopak pokud obecné soudy poukazovaly na možnost svědků přibrat k rekognicím důvěrníka dle rakouské právní úpravy, pak je třeba zdůraznit, že ani případná přítomnost takové osoby u rekognic nemůže nahradit přítomnost soudce jako garanta spravedlivého procesu. Podle stěžovatele jsou tak tyto rekognice neplatné a jako důkazy neúčinné. Nadto stěžovatel zmiňuje ještě další porušení českého právního řádu při provádění rekognic a s nimi souvisejících výsledků (konkrétně § 160 odst. 4 a § 104b odst. 1 a 2 trestního řádu).

3. Dále stěžovatel uvádí, že výsledky svědků byly po zahájení trestního stíhání v průběhu přípravného řízení v Rakousku znovu opakovány. Stěžovatelův obhájce se jich však neúčastnil, neboť si předem ověřil, že v rámci těchto výsledků nebudou prováděny i opakované rekognice, pročež legitimně očekával, že rekognice jako jediný důkaz o stěžovatelově vině budou poté znovu a procesně správným způsobem provedeny u hlavního líčení. Při něm se také stěžovatel výsledkům svědků a své konfrontace s nimi domáhal, nicméně krajský soud poté, co svědci odmítli účast u hlavního líčení, přistoupil ke čtení jejich výpovědí provedených po zahájení trestního stíhání, jakož i protokolů o rekognicích provedených před tím, aniž by však pro takový postup byly splněny zákonné podmínky podle § 211 trestního řádu. Tento nezákonný postup krajského soudu výrazně poškodil možnost stěžovatelovy účinné obhajoby. Stěžovatel zdůrazňuje, že rekognice a výsledky svědků mohly být u hlavního líčení

provedeny kupříkladu prostřednictvím videokonferenčního zařízení, pokud se svědci odmítli dostavit osobně, této možnosti ovšem krajský soud bez vysvětlení nevyužil. Dále stěžovatel v reakci na závěr krajského soudu, že v dané věci dostačovalo, pokud důkazy provedené mimo Českou republiku byly provedeny v souladu s rakouským právním řádem, podotýká, že rakouské orgány zde naopak postupovaly dle českého právního řádu (o což je požádaly české dožadující orgány a proti čemuž nic nenamítly), ovšem nedodržely jeho ustanovení o rekognicích jako neodkladných neopakovatelných úkonech.

4. K výzvě Ústavního soudu se k ústavní stížnosti vyjádřili též účastníci a vedlejší účastníci řízení. Nejvyšší soud odkázal vzhledem k podobnosti dovolacích a ústavních námitek stěžovatele na odůvodnění svého usnesení napadeného ústavní stížností. Dále pak se zřetelem k obsahu ústavní stížnosti uvedl, že stěžejní stěžovatelova dovolací námitka, související s rekognicemi, nespádala pod stěžovatelem označený dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. g) trestního řádu, neboť ten nedopadá na námitky procesního charakteru; nicméně i přesto Nejvyšší soud v dovolacím řízení žádné porušení procesních předpisů neshledal. Nejvyšší soud závěrem zdůraznil, že ani nalézací, ani odvolací soud podle něj ve stěžovatelově věci nepostupovaly v rozporu s právními předpisy a nedopustily se žádných pochybení majících vliv na právní posouzení věci. Nedošlo tak ani k porušení ústavních předpisů České republiky, a tedy zásahu do ústavně zaručených práv stěžovatele.

5. Vrchní soud ke stěžovatelovým námitkám zdůraznil, že všechny namítané úkony byly provedeny v souladu s rakouským právním řádem, a tak byly účinnými důkazy v českém trestním řízení (dle § 428 trestního řádu). S ohledem na provedení úkonů před rakouskými policejními orgány byl přitom vyloučen striktně upravený postup dle § 158a trestního řádu, neboť účast soudce, coby prvek dohledu sui generis nad procesním postupem rakouského policejního orgánu, není z principu možný. To však neznamená, že podmínka postupu dle § 158a trestního řádu, nezbytná pro čtení protokolů o výpovědích svědků dle trestního řádu, nebyla splněna. Naopak podmínky výslechu prostřednictvím videotelefonu v dané věci nebyly splněny (dle § 445 odst. 1 trestního řádu je takový postup vázán na skutečnost, že svědka nelze k výslechu do České republiky předvolat). Závěrem vrchní soud zdůraznil možnost obhajoby účastnit se výslechu svědků v rámci přípravného řízení, přičemž nevyužití této možnosti nelze zdůvodnit mylnými předpoklady o postupu orgánů činných v trestním řízení.

6. Krajský soud ve svém vyjádření konstatoval, že v ústavní stížnosti stěžovatel toliko opakuje námitky a argumentaci uplatněné v předchozím řízení, s nimiž se již vypořádaly obecné soudy všech stupňů (tj. krajský soud, vrchní soud i Nejvyšší soud), na jejichž odůvodnění tak krajský soud odkázal.

7. Nejvyšší státní zastupitelství (dále též „NSZ“) ve svém vyjádření zdůraznilo, že se plně ztotožňuje s napadeným usnesením Nejvyššího soudu a že překládaná ústavní stížnost toliko opakuje námitky vznesené již dříve, s nimiž se ovšem obecné soudy dostatečně vypořádaly, a chybí v ní bližší ústavněprávní argumentace. V reakci na stěžovatelovu argumentaci o nezákonnosti provedených rekognicí NSZ akcentovalo, že mezinárodní justiční spolupráce je založena na zásadě respektu ke svrchovanosti cizího státu, takže dožadující stát nemá efektivní možnost ovlivnit, aby konkrétní úkon byl

dožádaným státem proveden v souladu s právní úpravou státu dožadujícího. Proto též platí, že pro použití úkonu provedeného dožádaným státem i v řízení před českým soudem postačuje, pokud byl proveden v souladu s procesní úpravou dožádaného státu, přičemž zásadně, nevystane-li relevantní pochybnost o souladu postupu dožádaného státu s jeho příslušnou právní úpravou, nejsou dány podmínky pro přezkum tohoto postupu (viz i rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 59/04). V projednávané věci tak podle NSZ rakouské orgány nevyhověly požadavku českých orgánů na provedení dožádaných úkonů dle české právní úpravy, a naopak je provedly dle rakouské právní úpravy, což je ovšem zcela souladné s relevantním ustanovením § 428 trestního řádu, a takto získané důkazy tudíž bylo možné použít v řízení před českými obecnými soudy. NSZ rovněž doplnilo, že v řízení nevystala žádná konkrétní pochybnost o postupu rakouských orgánů v souladu s rakouskými procesními předpisy, ba dokonce takovou pochybnost konkrétně nevznáší ani sám stěžovatel; přesto se však možnou vadou v postupu rakouských orgánů k námitce stěžovatele zabýval odvolací soud, který však této námitce nepřisvědčil. Konečně pak NSZ k námitce nezákonného čtení protokolů o provedení rekognice v řízení před soudy poukázalo na specialitu ustanovení § 428 trestního řádu ve vztahu k obecnějšímu ustanovení § 211 odst. 2 trestního řádu, protože nemůže obstát tvrzení stěžovatele, že i v případě důkazů opatřených jako neodkladných a neopakovatelných úkonů a v režimu § 428 trestního řádu je vždy třeba dodržet požadavek na přítomnost soudce dle § 158a trestního řádu, aby takovýto důkaz mohl být proveden v hlavním líčení.

8. Vrchní státní zastupitelství v Olomouci svého oprávnění vyjádřit se k ústavní stížnosti nevyužilo.

9. Krajské státní zastupitelství v Brně (dále též „KSZ“) ve svém vyjádření v prvé řadě zdůraznilo, že státní zástupkyně KSZ nebylo cestou právní pomoci žádáno o provedení rekognice za účasti soudce v Rakouské republice podle § 158a trestního řádu, a to proto, že ze své praxe vědělo, že tamní právní řád neupravuje, a tak neumožňuje, účast soudce při provádění úkonů v přípravném řízení trestním, přičemž ani rakouské justiční orgány v tomto v praxi nepřipouští odchylku od svých právních předpisů. „Procesně bez významu“ pak KSZ uvedlo, že státní zástupkyně se provedení rekognicí účastnila, přičemž svědci, kteří měli poznat mezi jinými osobami osobu stěžovatele, reagovali na jeho fotografii okamžitě a bez jakýchkoli rozpaků; bylo zřejmé, že jeho osobu z minulosti dobře znají.

10. Na vyjádření účastníků a vedlejších účastníků posléze reagoval stěžovatel svou replikou. V ní zpochybnil, že by rekognice byly provedeny v souladu s rakouským právním řádem, a nesouhlasil s tvrzenou nemožností přítomnosti českého soudce při provádění úkonů v Rakousku. Podle něj naopak mezinárodní úprava vzájemné pomoci ve věcech trestních Rakouské republiky ukládá povinnost přítomnost českého soudce umožnit. Dále stěžovatel zdůraznil, že jeho zájem na provedení rekognicí procesně správným způsobem s možností klást svědkům osobně otázky je zcela legitimní a souladný s právem na spravedlivý proces, přičemž ochranu základních lidských práv si zaslouží každý, nehledě na to, pro jak závažnou trestnou činnost je stíhán. Stěžovatel nepřisvědčil ani nemožnosti provedení výslechů svědků prostřednictvím videokonferenčního zařízení, jak ji interpretoval vrchní soud. Konečně pak akcentoval, že sice stěžovatelova obhajoba měla možnost se účastnit výslechu svědků v rámci

přípravného řízení, nicméně účinné využití práva na obhajobu vyžaduje, aby též orgány činné v trestním řízení postupovaly procesně předvídatelným způsobem, což se v této věci nestalo.

II.

11. K posouzení ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí si Ústavní soud vyžádal též spis Krajského soudu v Brně sp. zn. 52 T 4/2012, z něhož zjistil následující relevantní skutečnosti.

12. Dne 30. 6. 2010 byly zahájeny úkony trestního řízení se stěžovatelem jako podezřelým. Dopisem ze dne 17. 1. 2011 Krajské státní zastupitelství v Brně požádalo rakouské orgány činné v trestním řízení o poskytnutí právní pomoci – provedení rekognice prostřednictvím fotografií s označenými osobami. Rovněž bylo žádáno, aby před samotným provedením rekognice byli svědkové krátce vyslechnuti k relevantním skutečnostem (nákupu drog v České republice a jeho případným podrobnostem, včetně co nejdetailnějšího popisu osob, od nichž byly drogy nakupovány), a bylo zdůrazněno, že pro české orgány činné v trestním řízení bude mít provedení rekognice charakter neodkladného a neopakovatelného úkonu podle § 160 odst. 4 trestního řádu. Řádné procesní provedení rekognice, odpovídající požadavkům českého právního řádu, měla zajistit přítomnost státní zástupkyně KSZ a příslušníka Policie ČR při rekognicích; k dopisu byl též připojen přehled relevantních českých právních předpisů, včetně ustanovení § 160 odst. 4 a § 104b trestního řádu. Rekognice byly provedeny ve dnech 31. 3., 1. 4. a 4. 4. 2011 a za českou stranu se jich účastnili státní zástupkyně KSZ a dva příslušníci Policie ČR; všichni vyslychaní, kteří se stěžovatelem dříve setkávali, jej v rámci rekognice jednoznačně identifikovali.

13. Usnesením ze dne 20. 5. 2011 došlo k zahájení trestního stíhání stěžovatele a další osoby jako obviněných. Následně dopisem ze dne 4. 8. 2011 KSZ znovu požádalo rakouské orgány o právní pomoc, a to konkrétně provedení výslechů označených svědků a rekognicí podle fotografií s nimi, tak aby obhájci obviněných měli možnost účastnit se těchto úkonů a tyto byly procesně použitelnými v řízení před českým soudem. Výsledky svědků byly provedeny v lednu 2012, po předchozím vyrozumění obhájce stěžovatele, který se jich však neúčastnil; není zřejmé, že by při nich byly opakovány i rekognice.

14. V řízení před krajským soudem stěžovatel trval na výslechu svědků z přípravného řízení, jakož i na opakovaném provedení rekognicí a též provedení konfrontací se svědky. Krajský soud svědky předvolal, ti se však odmítli dostavit k hlavnímu líčení v Brně, přičemž čtyři z nich byli ochotni vypovídat u dožádaného rakouského justičního orgánu (č. l. 779 an.). Při hlavním líčení dne 30. 10. 2012 a dne 18. 1. 2013 bylo přistoupeno ke čtení protokolů o výpovědích svědků z přípravného řízení i protokolů o rekognicích dle § 211 odst. 2 písm. a), respektive písm. b) trestního řádu.

15. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. 1. 2013 č. j. 52 T 4/2012-956 byl stěžovatel uznán vinným zvláště závažným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c), odst. 3 písm. c), odst. 4 písm. b) trestního zákoníku, spáchaným ve formě spolupachatelství, a za to odsouzen k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 11,5

roku, trestu vyhoštění a trestu propadnutí věci. Jak vyplývá z odůvodnění rozsudku, v zásadě jedinými a přímo usvědčujícími důkazy o vině stěžovatele (i dalšího obžalovaného) byly právě rekognice provedené před zahájením trestního stíhání prostřednictvím fotografií a svědecké výpovědi provedené po zahájení trestního stíhání. Podle krajského soudu přitom v daném případě nebylo možné rekognice (ani svědecké výpovědi) opakovat v pozdějším stádiu řízení in natura, jelikož svědci – rakouští státní příslušníci odmítli přicestovat na území České republiky a obžalovaní se zároveň nacházejí na území České republiky ve výkonu trestu odnětí svobody, respektive vazby. Podle § 428 trestního řádu jsou přitom důkazy provedené na žádost orgánů České republiky orgánem cizího státu účinné, pokud byly provedeny v souladu s právním řádem dožádaného státu anebo v souladu s právním řádem České republiky, přičemž podle krajského soudu je třeba presumovat správnost úkonu provedeného orgánem dožádaného státu podle tamního právního řádu.

16. Proti rozsudku krajského soudu se stěžovatel bránil odvoláním, v němž zejména zpochybnil použitelnost a věrohodnost důkazů provedených rakouskými justičními orgány – rekognicí i výslechy. Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 30. 4. 2013 č. j. 2 To 39/2013-1092 odvolání stěžovatele zamítl jako nedůvodné. K otázce rekognicí přitom uvedl, že jejich provedení bylo nutné k samému ztotožnění pachatelů trestné činnosti, teprve po němž mohlo být zahájeno trestní stíhání; rekognice je tedy nutno označit za úkony neodkladné a vzhledem k jejich povaze také neopakovatelné ve smyslu § 158a trestního řádu. Jejich provedení sice nebylo zcela souladné s českým právním řádem (díky nepřítomnosti soudce), nicméně podle vrchního soudu nebyly s ohledem na okolnosti jejich provedení žádné rozumné pochybnosti o jejich souladu s rakouským právním řádem. Co se týče použitých svědeckých výpovědí jako důkazů, k tomu vrchní soud poznamenal, jednak že obhájci obžalovaných měli možnost se zúčastnit výslechy provedených v Rakousku po zahájení trestního stíhání a jednak že v dané věci bylo odůvodněně a přesvědčivě vyvozeno, že jejich obsah může sloužit jako jednoznačných podklad pro rozhodnutí o vině.

17. Následné dovolání stěžovatele bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 13. 5. 2014 č. j. 3 Tdo 467/2014-35 odmítnuto jako zjevně neopodstatněné. Nejvyšší soud zejména uvedl, že není oprávněn přezkoumávat skutkové závěry učiněné soudy prvního a druhého stupně ani se zabývat procesními pochybeními, jaká namítal stěžovatel (způsob opatření a provedení důkazů). Dále pak odkázal na odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu a jeho vypořádání námitek směřujících proti použitelnosti a věrohodnosti svědeckých výpovědí i rekognicí.

III.

18. Ústavní stížnost je důvodná.

19. Ústavní soud úvodem připomíná, že jeho úkolem je ochrana ústavnosti, nikoliv „běžné“ zákonnosti (čl. 83 Ústavy). Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů, není povolán k přezkumu správnosti aplikace podústavního práva a do rozhodovací činnosti obecných soudů může zasáhnout jen tehdy, shledá-li současně porušení základního práva nebo svobody. Právě k tomu, konkrétně k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces, včetně práva na veřejné projednání věci a práva vyjádřit se ke všem prováděným důkazům, respektive práva vyslýchat svědky proti sobě

dle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 ve spojení s čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též jen „Úmluva“) však v nyní projednávaném případě došlo.

20. Stěžovatel v ústavní stížnosti formuluje dvě zásadní námitky proti rozhodnutím obecných soudů, jež směřují proti dvěma klíčovými, respektive v zásadě jediným, usvědčujícím důkazům proti němu – rekognicím provedeným před zahájením trestního stíhání a svědeckým výpovědím provedeným bez účasti obhájce stěžovatele v přípravném řízení po zahájení trestního stíhání a v hlavním líčení toliko čteným. Ústavní soud zdůrazňuje, že zásadně není oprávněn zasahovat do procesu dokazování před obecnými soudy, přezkoumávat jejich skutková zjištění a na ně navazující právní úvahy a závěry. V minulosti již nicméně typově vymezil případy, představující nejextrémnější excesy, v nichž má nesprávná realizace důkazního řízení za následek porušení základních práv a svobod, konkrétně práva na spravedlivý proces. Tak tomu je zaprvé v případech tzv. opomenutých důkazů, zadruhé v případech důkazů získaných, a tudíž posléze i použitých v rozporu s procesními předpisy, a zatřetí v případech svévolného hodnocení důkazů provedených bez jakéhokoliv akceptovatelného racionálního základu [nález sp. zn. IV. ÚS 570/03 ze dne 30. 6. 2004 (N 91/33 SbNU 377) a na něj navazující, například nález sp. zn. II. ÚS 2014/07 ze dne 14. 5. 2008 (N 86/49 SbNU 217); všechna rozhodnutí Ústavního soudu citovaná v tomto nálezu jsou dostupná též na <http://nalus.usoud.cz>].

21. Ústavní soud opakovaně připomíná, že účelem trestního řízení není jen spravedlivé potrestání pachatele, nýbrž i „fair“ proces, který je nevyhnutelnou podmínkou existence demokratického právního státu. V takovém spravedlivém, „fair“ procesu musí mít obhajoba rovnou příležitost (čl. 37 odst. 3 Listiny) podílet se na procesním formování a verifikaci obžalobou shromážděných důkazů; přičemž výjimky z tohoto pravidla je nutno vykládat restriktivně, aby nebyly popřeny smysl a podstata omezovaných práv (čl. 4 odst. 4 Listiny) [nález sp. zn. I. ÚS 375/06 ze dne 17. 12. 2007 (N 225/47 SbNU 951)]. Neboli, ani způsob opatřování a používání důkazů nelze přizpůsobovat momentálnímu přesvědčení orgánů činných v trestním řízení o pachateli a vině, ale vždy je třeba striktně dbát předepsaných procesních pravidel [nález sp. zn. II. ÚS 2014/07, citovaný výše, navazující na nález sp. zn. Pl. ÚS 4/94 ze dne 12. 10. 1994 (N 46/2 SbNU 57; 214/1994 Sb.)].

22. Těmto principům orgány činné v trestním řízení ve stěžovatelově případě nedostály, když jeho odsouzení založily rozhodujícím způsobem na výsledcích rekognicí provedených před zahájením trestního stíhání, tedy bez možnosti účasti obhajoby. Orgány činné v soudním řízení přitom svůj postup opřely o § 211 odst. 2 písm. b) trestního řádu, který v hlavním líčení umožňuje přečíst protokol o výpovědi svědka, pokud byl tento úkon proveden způsobem odpovídajícím ustanovením trestního řádu a šlo o neodkladný nebo neopakovatelný úkon podle § 158a trestního řádu.

23. S ohledem na práva obhajoby, včetně obecného práva na veřejné projednání věci a práva vyjádřit se ke všem prováděným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny), jakož i některé základní zásady trestního řízení, především zásady bezprostřednosti a ústnosti v hlavním líčení (§ 2 odst. 12 a 11 trestního řádu), by provádění důkazů, zejména důkazů ve formě výslechů svědků a podobných, mělo být zpravidla soustředěno do fáze

trestního řízení před soudem. Jak však již Ústavní soud v minulosti opakovaně uznal, provádění dokazování v předchozí fázi řízení po zahájení trestního stíhání sdělením obvinění neznamená automaticky porušení principů spravedlivého procesu a práv obhajoby; v hlavním líčení zpravidla lze za zákonem stanovených podmínek připustit i důkazy provedené v přípravném řízení. Je však třeba trvat na tom, že použití důkazu provedeného mimo hlavní líčení pro rozhodnutí ve věci samé je možné jen tehdy, pokud takové provedení daného důkazu garantuje právo na obhajobu a zásadu kontradiktornosti řízení v míře srovnatelné s kautelami provádění důkazů v hlavním líčení [srov. nález sp. zn. III. ÚS 376/01 ze dne 15. 11. 2001 (N 174/24 SbNU 291), nález sp. zn. II. ÚS 297/04 ze dne 18. 4. 2006 (N 84/41 SbNU 97), nález sp. zn. IV. ÚS 569/11 ze dne 12. 7. 2011 (N 129/62 SbNU 27)].

24. Zvláště problematickým tak v tomto ohledu je použití důkazů, které byly provedeny ještě před zahájením trestního stíhání jako neodkladné nebo neopakovatelné úkony, v řízení před soudem s odkazem na § 211 odst. 2 písm. b) trestního řádu. Ústavní soud toto ustanovení považuje za vážný průlom do principů spravedlivého procesu a takto provedený důkaz podle něj, vzhledem k tomu, že je z pohledu obhajoby jen stěží verifikovatelný, zásadně nemůže obstát v roli stěžejního důkazu o vině (srov. nález sp. zn. I. ÚS 375/06, body 20 a 22, či nález sp. zn. IV. ÚS 569/11, bod 35, oba nálezy citovány výše). Ústavní soud také zdůrazňuje, že aplikovatelnost zmíněného ustanovení je zvláště přísně vázána též na podmínky tam stanovené, tj. včetně podmínek zakotvených v § 158a (výpověď v přítomnosti soudce) a § 160 odst. 4 (neodkladný a neopakovatelný úkon) trestního řádu. Proto i existence překážek bránících opakovanému výslechu svědka musí být spolehlivě zjištěna a musí být nepochybná (nález sp. zn. I. ÚS 375/06, citovaný výše bod 21).

25. Rozhodovací praxe Ústavního soudu přitom v tomto ohledu značně vychází z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Podle něj pak z čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy, jež zakotvuje též právo vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě, vyplývá, že všechny důkazy (v neprospěch obviněného) by měly být v zásadě prováděny za přítomnosti obviněného při veřejném jednání, a to za účelem jejich kontradiktorního projednání. To však zároveň neznamená, že by bylo zcela vyloučeno použití důkazů provedených v přípravném řízení; to je možné, a to za předpokladu respektování práv obhajoby (srov. například rozsudek ESLP ve věci Tseber proti České republice ze dne 22. 11. 2012 č. 46203/08, § 44). Lze upozornit, že ustanovení čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy je relevantní i v případě důkazů ve formě rekognice, neboť tu lze považovat za specifickou formu výslechu (Púry, F. In Šámal, P. a kol. Trestní řád I, II, III. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1539 či s. 2647 k § 211 trestního řádu).

26. K omezení práv obhajoby rozpornému s čl. 6 Úmluvy dochází podle ESLP zejména v případech, kdy se odsouzení zakládá výlučně nebo v rozhodující míře na takové výpovědi svědka, kterého obviněný ani ve fázi jednání před soudem, ani ve fázi vyšetřování (přípravného řízení) neměl možnost vyslechnout či dát vyslechnout. V rozsudku ve věci Balšán proti České republice ze dne 18. 7. 2006 č. 1993/02 ESLP uvedl (§ 30): „Článek 6 totiž soudům umožňuje založit odsouzení na výpovědích svědka obžaloby, kterého ‚obžalovaný‘ ani jeho právní zástupce neměli možnost v žádné fázi řízení vyslechnout, pouze za splnění následujících podmínek: zaprvé, pokud

konfrontace neproběhla z důvodu nemožnosti nalézt svědka, musí být prokázáno, že příslušné orgány tohoto svědka aktivně hledaly, aby tuto konfrontaci umožnily; zadruhé, sporné svědectví nesmí být v žádném případě jediným důkazem, na kterém se odsouzení zakládá (Rachdad proti Francii, č. 1846/01, § 24, 13. listopad 2003). S ohledem na zvláštní význam respektování práv obhajoby v trestním řízení nelze s odkazem na skutečnost, že podle vnitrostátního práva žalovaného státu je možné pro rozhodnutí o oprávněnosti obvinění použít prohlášení učiněná před soudním projednáním případu spoluobviněnými, kteří následně využili svého práva nevypovídat, odeprít obviněnému právo, které mu zaručuje článek 6 odst. 3 písm. d), tedy právo přezkoumat nebo dát přezkoumat kontradiktorním způsobem jakýkoli zásadní důkaz proti sobě [Fausciana proti Itálii (rozh.), č. 4541/02, 1. duben 2004].“ V rozsudku ve věci Breukhoven proti České republice ze dne 21. 7. 2011 č. 44438/06 ESLP dále zdůraznil, že stát musí činit aktivní kroky k tomu, aby obžalovaný měl možnost výslechu svědků proti němu, přičemž pokud tito svědci nejsou k dispozici, musí státní orgány vynaložit přiměřené úsilí k zajištění jejich přítomnosti během řízení (§ 44).

27. V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 25/13 ze dne 9. 10. 2013, navazujícím na shora citovaný rozsudek ESLP ve věci Tseber proti České republice, tak Ústavní soud shrnul k použitelnosti důkazu provedeného jako neodkladný nebo neopakovatelný úkon ve smyslu § 158a trestního řádu, tedy před zahájením trestního stíhání, v řízení před soudem (bod 31): „Obecný soud, pokud využívá postupu podle § 158a a § 211 trestního řádu a přečte v hlavním líčení protokol o výslechu svědka, aniž by ho mohla obhajoba vyslechnout, je oprávněn tak učinit pouze v případě, že je pro takový postup dán závažný důvod a současně výpověď nepřítomného svědka nelze považovat za výlučný či rozhodující důkaz viny. V případě, že se obecný soud rozhodne připustit jako důkaz výpověď svědka, kterého neměla obhajoba příležitost vyslechnout, a tato výpověď představuje výlučný nebo rozhodující důkaz viny, obстоjí takovýto postup pouze tehdy, jestliže i přesto lze řízení jako celek považovat za spravedlivé a jestliže jsou dány skutečnosti dostatečným způsobem vyvažující nevýhody spojené s připuštěním takového důkazu, jakož i skutečnosti umožňující řádné a spravedlivé posouzení důvěryhodnosti takového důkazu.“ (s odkazem na rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému království ze dne 15. 12. 2011 č. 26766/05 a č. 22228/06).

28. Ústavní soud zdůrazňuje, že ze shora uvedeného vyplývá, že **v řízení před soudem mohou být jako důkaz použity zásadně jen takové výpovědi svědků či dalších osob, včetně rekognicí, jejichž provedení měla obhajoba možnost být přítomna a aktivně účastna. Pouze ve výjimečných případech lze přistoupit k použití takového důkazu (výpovědi svědka) provedeného jako neodkladný a neopakovatelný úkon podle § 158a trestního řádu, jehož se obhajoba nemohla účastnit. Zvláště v případech, kdy takový důkaz má být rozhodujícím či dokonce jediným důkazem o vině obžalovaného, je naprosto nezbytné, aby se orgány činné v trestním řízení nespolehaly automaticky na možnost použití důkazu v režimu § 211 odst. 2 písm. b) trestního řádu (čtení protokolu o výpovědi svědka), ale vyvinuly aktivní úsilí k opakovanému provedení dotčeného úkonu, jehož by se již obhajoba mohla účastnit, a to nejlépe v řízení před soudem. Teprve pokud toto úsilí bylo marné či onen úkon nelze opakovat z povahy věci, je možné připustit odsouzení obžalovaného založené rozhodující či plnou měrou na důkazu (výpovědi**

svědka či jiných osob), jehož se obhajoba nemohla účastnit, a to pouze za splnění dalších přísných kumulativních podmínek (řízení jako celek lze považovat za spravedlivé a existují skutečnosti dostatečně vyvažující nevýhody spojené s připuštěním takového důkazu, včetně možnosti řádného a spravedlivého posouzení jeho věrohodnosti a spolehlivosti). Aplikace § 211 odst. 2 písm. b) trestního řádu nesmí sloužit k obcházení práv obhajoby. V opačném případě dochází k porušení čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 ve spojení s čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

29. Těmto požadavkům orgány činné v trestním řízení, respektive obecné soudy při stěžovatelově odsouzení též na základě rekognicí provedených před zahájením trestního stíhání nedostály.

30. V prvé řadě je nutno konstatovat, že dotčené rekognice hrály rozhodující roli při stěžovatelově odsouzení, neboť byly jediným důkazem, který stěžovatele identifikoval jako pachatele stíhané trestné činnosti, tedy který jej s touto trestnou činností prokazatelně spojoval, jak ostatně uznal i sám krajský soud (viz s. 15 jeho rozsudku). Následné svědecké výpovědi, provedené na rozdíl od rekognicí již s možností účasti obhajoby, totiž popisovaly pouze skutek, tedy jednání naplňující skutkovou podstatu spáchaného trestného činu; na jejich základě však nebylo možno určit osobu pachatele onoho trestného činu. Během provedených svědeckých výpovědí, k nimž se obhájce nedostavil, nedošlo k řádnému ztotožnění osoby stěžovatele jako pachatele. Vzhledem k tomu, že tedy rekognice představovaly důkaz zcela klíčový, který však byl proveden bez možnosti účasti obhajoby, bylo nepřípustné, aby se orgány činné v trestním řízení automaticky spoléhaly na použitelnost tohoto důkazu (protokolů o rekognicích) v hlavním líčení na základě § 211 odst. 2 písm. b) trestního řádu s tvrzením, že předmětné rekognice byly provedeny jako neodkladné a neopakovatelné úkony dle § 158a trestního řádu. Nehledě na naplnění podmínek dle § 158a a § 160 odst. 4 trestního řádu při provádění rekognicí naopak byly orgány činné v trestním řízení, především obecné soudy, povinny zvážit možnost jejich zopakování (či jiného způsobu ztotožnění stěžovatele s pachatelem stíhané trestné činnosti) a případně aktivně usilovat o její realizaci po zahájení trestního stíhání, nejlépe v souladu se zásadou bezprostřednosti přímo v řízení před soudem (v hlavním líčení). Teprve až pokud by zopakování rekognicí vskutku nebylo možné – a prokazatelně identifikovat stěžovatele jako pachatele trestné činnosti by nebylo možné ani jiným způsobem – bylo by přípustné uvažovat o využití výsledků rekognicí provedených před zahájením trestního stíhání v hlavním líčení a případně by bylo možné na nich založit výrok o vině stěžovatele, to ovšem jen za předpokladu splnění dalších přísných podmínek, jak uvedeno výše (bod 28).

31. Ústavní soud se však v nynějším případě nemůže ztotožnit s neopakovatelností rekognicí po zahájení trestního stíhání, zejména v hlavním líčení, na niž obecné soudy spoléhaly. Krajský soud ve svém napadeném rozhodnutí uvedl, že rekognice podle § 104b odst. 4 trestního řádu (tj. rekognice podle fotografie) je úkonem zásadně neopakovatelným, ačkoliv teoreticky není vyloučeno, aby byla opakována v pozdějším stádiu řízení *in natura*; v daném případě však jejímu provedení podle krajského soudu bránila zejména skutečnost, že svědci – rakouští státní příslušníci odmítají přicestovat

na území České republiky a zároveň obžalovaní se nacházejí na území České republiky ve výkonu vazby, respektive trestu odnětí svobody v jiné trestní věci. Vrchní soud pak provedené rekognice považoval za neopakovatelné „vzhledem k jejich povaze“ (s. 9 jeho usnesení).

32. Ústavní soud naopak souhlasí s obecným konstatováním krajského soudu o tom, že přestože je rekognice zásadně neopakovatelným úkonem, není vyloučeno, aby byla opakována rekognice provedená nejdříve podle fotografie a posléze výběrem mezi několika ukázanými osobami, tzv. *in natura* (viz též Púry, F. In Šámal, P. a kol. Trestní řád I, II, III. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1540). Na rozdíl od krajského soudu však již Ústavní soud nevidí důvodu, proč by takové opakování rekognice, tentokrát *in natura*, po zahájení trestního stíhání bylo nemožné v nyní projednávaném případě; důvody uváděné krajským soudem nejsou dostatečné. Je samozřejmé, že svědci v dané věci coby cizí státní příslušníci pobývající mimo území České republiky nemohli být nuceni k osobní účasti na jednání u českého soudu. Nicméně podle Ústavního soudu existovaly i jiné způsoby, jak uskutečnit opakované a řádné provedení rekognic. Zejména se nabízelo provedení výslechů svědků (zde ve formě rekognic) prostřednictvím videokonference, jak předpokládá Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie z roku 2000 (čl. 10), mající mimo jiné aplikační přednost před zákonem, a jak ostatně navrhoval i stěžovatel v průběhu řízení. Případně mohly být rekognice provedeny znovu na základě dožádání rakouskými justičními orgány, přičemž stěžovatel by k nim byl z vazby převezen a jeho obhájce by měl možnost se jich účastnit. Ze spisu krajského soudu vyplývá, že minimálně někteří z obeslaných svědků byli ochotni vypovídat u dožádaného rakouského justičního orgánu (viz bod 14 výše). Ústavní soud tak v projednávaném případě neshledává podmínku neopakovatelnosti rekognic za splněnou (srov. též nálezy sp. zn. I. ÚS 375/06, citovaný výše; tím však současně Ústavní soud nijak nezpochybnuje neodkladnost rekognic v době před zahájením trestního stíhání právě za účelem identifikace osob, které mají být obviněny). Skutečnost, že za takových okolností, tedy s nutností využití nikoliv obvyklých způsobů uskutečnění rekognic (videokonference, dožádání a přesun obviněného do ciziny), je jejich provedení obtížnější než v případech bez přeshraničního rozměru, kdy celé trestní řízení probíhá pouze na území České republiky, nemůže vést k rezignaci orgánů činných v trestním řízení, a zejména soudů, na náležité dodržení práv obhajoby v trestním řízení.

33. Zásadním ústavněprávním problémem v posuzované věci totiž není to, zda rekognice či výslechy svědků proběhly v souladu se zákonem, ale skutečnost, že klíčový usvědčující důkaz, tedy ztotožnění stěžovatele jako osoby, která spáchala trestný čin, nebyl ani jednou v průběhu celého trestního řízení proveden tak, aby umožnil reakci stěžovatele jako osoby, která byla uvedeným důkazem ztotožněna jako pachatel. Každopádně je třeba trvat na tom, že rozhodnutí o vině stěžovatele se musí zakládat mimo jiné na jednoznačném určení stěžovatele jako pachatele trestné činnosti, a to procesně řádným způsobem respektujícím práva stěžovatele jako obviněného. Jinak řečeno, jako rozhodující důkaz o vině stěžovatele může být použit jen takový úkon, při němž dojde k jeho ztotožnění s pachatelem stíhaného skutku, jehož provedení se obhajoba bude moci zúčastnit a vyjádřit se k němu přímo, ať už tento úkon bude proveden prostřednictvím videokonference, nebo na základě dožádání v Rakousku rakouskými justičními orgány. Dokud stěžovatel nebude náležitým procesním

postupem, respektujícím jeho práva, prokazatelně identifikován jako pachatel stíhaného trestného činu, musí být považován za nevinného (čl. 40 odst. 2 Listiny).

34. Pro úplnost tak Ústavní soud zdůrazňuje, že z ústavněprávního pohledu je v projednávaném případě bez významu, zda dosud provedené rekognice je možno považovat za neodkladný či neopakovatelný úkon vyhovující podmínkám § 158a trestního řádu, o čemž panuje nesouhlas mezi stěžovatelem a účastníky řízení. I kdyby totiž byly naplněny požadavky zmíněného ustanovení, nedávalo by to obecným soudům možnost spokojit se v hlavním líčení toliko se čtením protokolů o rekognicích, jejichž provedení se obhajoba nemohla účastnit, a to z důvodů podrobně vysvětlených výše (možnost opakovaného provedení rekognicí in natura či jiného způsobu identifikace stěžovatele coby pachatele stíhaného skutku při jeho osobním kontaktu se svědky). Přesto však Ústavní soud připomíná, že v případě realizace úkonů trestního řízení mimo území České republiky orgány jiného státu nelze trvat na dodržení českého trestního řádu (či na přítomnosti českého soudce jako dohlížejícího na zákonnost realizace onoho úkonu), ale je samozřejmé, že dotčené orgány cizího státu postupují podle pravidel svého právního řádu (srov. též nález sp. zn. IV. ÚS 569/11, citovaný výše, bod 40). V projednávaném případě ovšem primární problém netkví v tom, že některé úkony trestního řízení byly prováděny mimo území České republiky, a tedy nikoliv podle českého právního řádu; ale v tom, že tyto úkony byly použity jako důkaz o vině stěžovatele, aniž by se jich stěžovatel, respektive jeho právní zástupce mohl účastnit. Tudíž právě naopak, pokud by v projednávaném případě bylo vzájemné pomoci mezi českými a rakouskými justičními orgány využito v širší míře (viz bod 32), nemuselo k porušení základních práv stěžovatele vůbec dojít. Lze tedy shrnout, že z pohledu Ústavního soudu je klíčové, aby při postupu orgánů činných v trestním řízení byla náležitě respektována a naplňována ústavně zaručená práva obviněného, byť i některé úkony trestního řízení byly provedeny orgány jiného státu a podle právního řádu jiného státu [srov. též nález sp. zn. IV. ÚS 135/99 ze dne 14. 5. 1999 (N 74/14 SbNU 121) k přednosti Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod před mezinárodní smlouvou o vzájemné pomoci v trestních věcech].

35. Ústavní soud zdůrazňuje, že **z hlediska zachování práva stěžovatele na spravedlivý proces je rozhodující, zda je soudní řízení, respektive trestní řízení, jedná-li se o trestní věc, spravedlivé jako celek, nikoliv v jednotlivosti úkonů. Proto i v případech s přeshraničním rozměrem, kdy se v trestním řízení využívají úkony provedené na základě právní pomoci orgány jiného státu, je při přezkumu Ústavního soudu klíčové nikoliv to, podle právního řádu jakého státu byly prováděny jednotlivé úkony trestního řízení a zda při nich tento byl beze zbytku dodržen; nýbrž to, zda předmětné trestní řízení ve svém celku splňovalo všechny ústavní požadavky spravedlivého procesu, zejména požadavek na náležité respektování a naplňování ústavně zaručených práv obviněného.**

36. Stěžovatel však namítal porušení svých základních práv v řízení před obecnými soudy ve dvou směrech – jednak díky použití protokolů o rekognicích jako důkazu v hlavním líčení a jednak díky takovému použití protokolů o výpovědích svědků zopakovaných po zahájení trestního stíhání, ovšem bez účasti obhajoby. Zde Ústavní soud akcentuje zásadní rozdíl mezi předmětnými rekognicemi a výslechy svědků – zatímco rekognicemi se obhajoba v žádném stádiu řízení nemohla účastnit, neboť byly

provedeny ještě před určením obviněných osob, o následných výsleších svědků byla předem řádně informována a mohla se jich zúčastnit. Nevyužití tohoto kardinálního práva obhajoby ve stěžovatelově případě přitom nelze ex post ospravedlňovat očekáváním dalšího zopakování svědeckých výpovědí v hlavním líčení. Přestože by toto zopakování bylo jistě vhodné, nebylo samo o sobě nezbytné pro náležité zachování základních práv stěžovatele jako obviněného [srov. obdobně usnesení sp. zn. III. ÚS 59/04 ze dne 29. 4. 2004 (U 26/33 SbNU 479)]. Navíc i samy obecné soudy (vrchní soud) uznaly, že s ohledem na skutečnost, že svědci nebyli slyšeni u hlavního líčení osobně, je nutné s obsahem těchto důkazů při jejich hodnocení zacházet opatrně. Proto podle Ústavního soudu samotnou absencí provedení výslechů svědků v hlavním líčení (a čtením jejich dřívějších výpovědí namísto toho) nedošlo k porušení práva stěžovatele na obhajobu, respektive práva vyslyšet svědky proti sobě; stěžovatelův obhájce totiž měl možnost svědky vyslechnout již v předchozí fázi řízení. Neboli, lze shrnout, že pokud by v řízení byl proveden alespoň jeden výslech svědka (i ve speciální formě rekognice či konfrontace), při němž by byl stěžovatel nepochybně identifikován jako pachatel stíhaného skutku, nebylo by z ústavněprávní perspektivy co vytknout odsouzení stěžovatele na základě tohoto důkazu a důkazů v podobě všech čtených svědeckých výpovědí, tj. i bez osobního slyšení svědků v hlavním líčení.

IV.

37. Ústavní soud uzavírá, že v řízení před obecnými soudy došlo k porušení ústavně zaručených základních práv stěžovatele, konkrétně jeho práva na spravedlivý proces, včetně práva na veřejné projednání věci a práva vyjádřit se ke všem prováděným důkazům, respektive práva vyslyšet svědky proti sobě dle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 ve spojení s čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy. K porušení těchto práv stěžovatele došlo postupem obecných soudů, které v hlavním líčení připustily čtení protokolů o rekognicích provedených před zahájením trestního stíhání, tj. bez možnosti účasti obhajoby, ačkoliv přicházelo v úvahu opakované provedení rekognicí v pozdějších fázích řízení, včetně řízení před soudem, a na těchto důkazech založily rozhodující měrou rozhodnutí o vině stěžovatele. Ústavní soud proto podané ústavní stížnosti vyhověl dle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, avšak jen ve vztahu k napadenému usnesení Nejvyššího soudu, které v souladu s § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil. Ve vztahu k napadeným rozhodnutím Vrchního soudu v Olomouci a Krajského soudu v Brně však Ústavní soud nehledě na výše uvedený závěr považoval za nutné zohlednit zásadu minimalizace svých zásahů do činnosti obecných soudů, v souladu s níž pro ochranu porušených práv stěžovatele v projednávaném případě postačuje zrušit toliko rozhodnutí Nejvyššího soudu. Na Nejvyšším soudu nyní bude zvolit nejvhodnější (nejúčinnější) cestu nápravy shledaných pochybení obecných soudů v předchozím řízení v rámci možností poskytovaných podústavním právem (včetně zvážení možnosti učinit tuto nápravu již přímo v dovolacím řízení). Stížnost proti napadeným rozhodnutím vrchního soudu a krajského soudu proto Ústavní soud odmítl podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

38. Ústavní soud dále taktéž zdůrazňuje, že tímto rozhodnutím nijak nepředjímá konečné rozhodnutí obecných soudů (Nejvyššího soudu) o vině a trestu v projednávaném případě. V novém řízení nicméně bude třeba zabývat se otázkou, zda je to skutečně stěžovatel, kdo spáchal stíhaný trestný čin, přičemž při ztotožňování stěžovatele jako případného pachatele tohoto trestného činu bude nutné respektovat jeho

ústavně zaručená práva, zejména právo účastnit se prováděných úkonů – rekognicí, výslechů svědků a podobných, a to třeba i prostřednictvím svého obhájce.

39. Ústavní soud samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na odložení vykonatelnosti napadených rozhodnutí podle § 79 odst. 2 zákona o Ústavním soudu, neboť podanou ústavní stížnost záměrně projednal tak, aby si jeho rozhodnutí nevyžádalo delší čas.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 23. února 2015

Ludvík David, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jitka Kučná